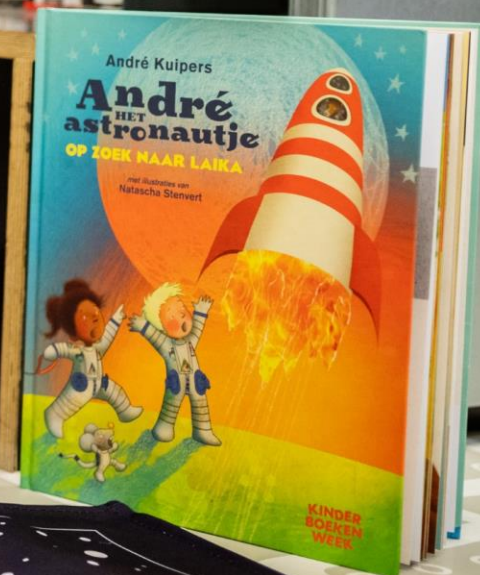

Pro
biblio

Werken aan zichtbare effecten

Marketingdag 24 maart 2026

Programma

- Welkom
- Impactgericht werken
- Kleinschalig meten
- Aan de slag
- Voorbeelden metingen
- Aan de slag
- Vervolg

Impact gaat over de
VERANDERING
die je realiseert

→ Geen verandering = geen impact

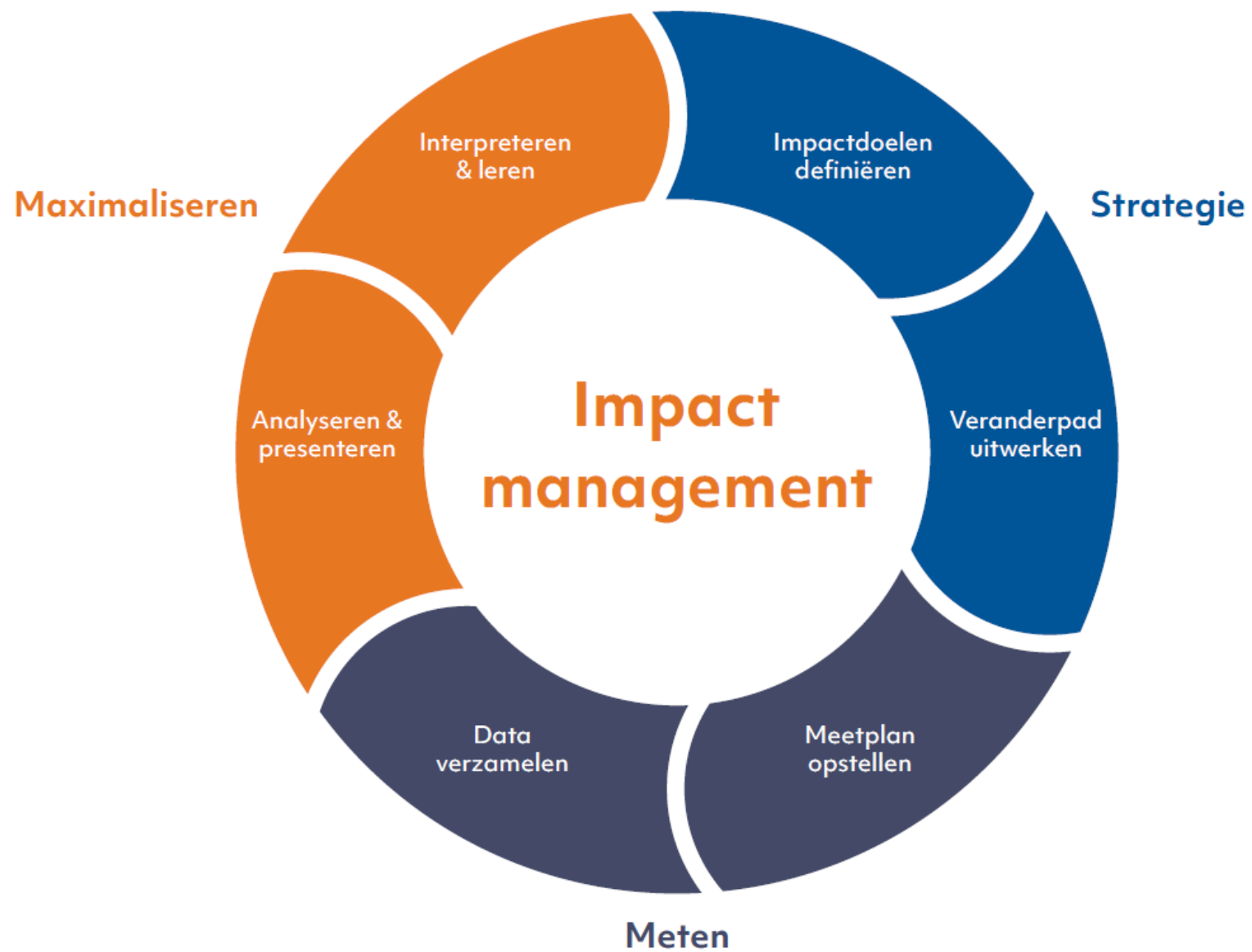
Impact

Maar,
impact is iets anders dan impactgericht
werken

Is dit impact?

- 14% van de bereikte ouders zegt hun kind vaker voor te lezen na deelname aan het project.
- 10.000 kinderen kwamen dit jaar in aanraking met de Boekfiets.
- 6.300 leerlingen stemden op hun favoriete jeugdboek als onderdeel van de “Jonge Jury”.
- 2 op de 10 deelnemers werden na de informatieavond kritischer op de meerwaarde van technologie.

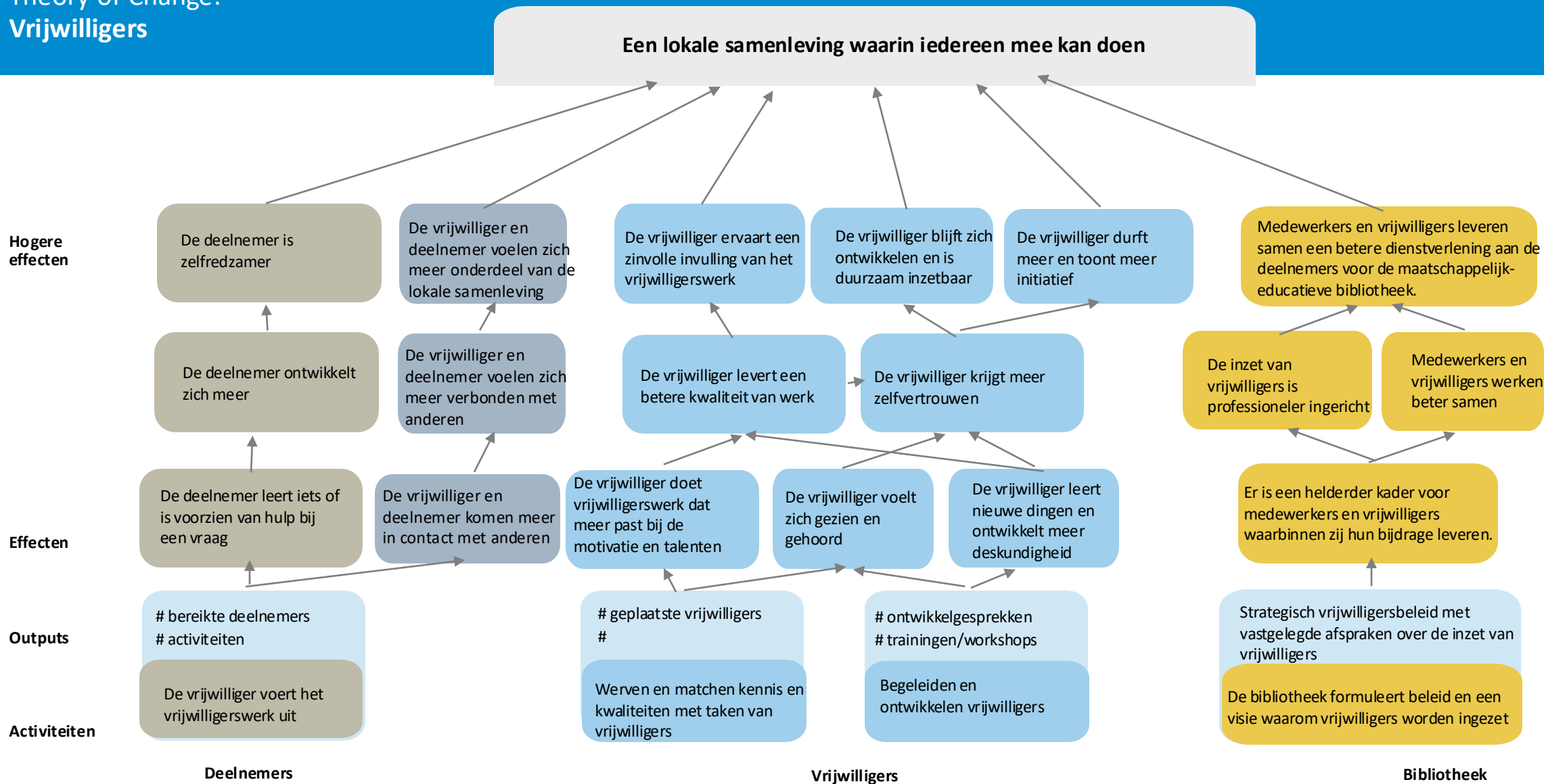

Impactgericht werken

- Is er binnen jouw organisatie aandacht voor impact?
- Bij wie ligt de verantwoordelijkheid?
- Wat is je rol vanuit marcom?

Aannames

1. De vrijwilliger is gemotiveerd om bij te dragen en te leren
2. De vrijwilliger heeft de tijd en (ontwikkel)mogelijkheden om het vrijwilligerswerk goed uit te voeren
3. Het contact tussen de vrijwilliger, deelnemer en anderen verloopt op een positieve manier
4. De gewenste rol en verantwoordelijkheid van de vrijwilliger sluiten aan bij de mogelijkheden en doelen van de bibliotheek

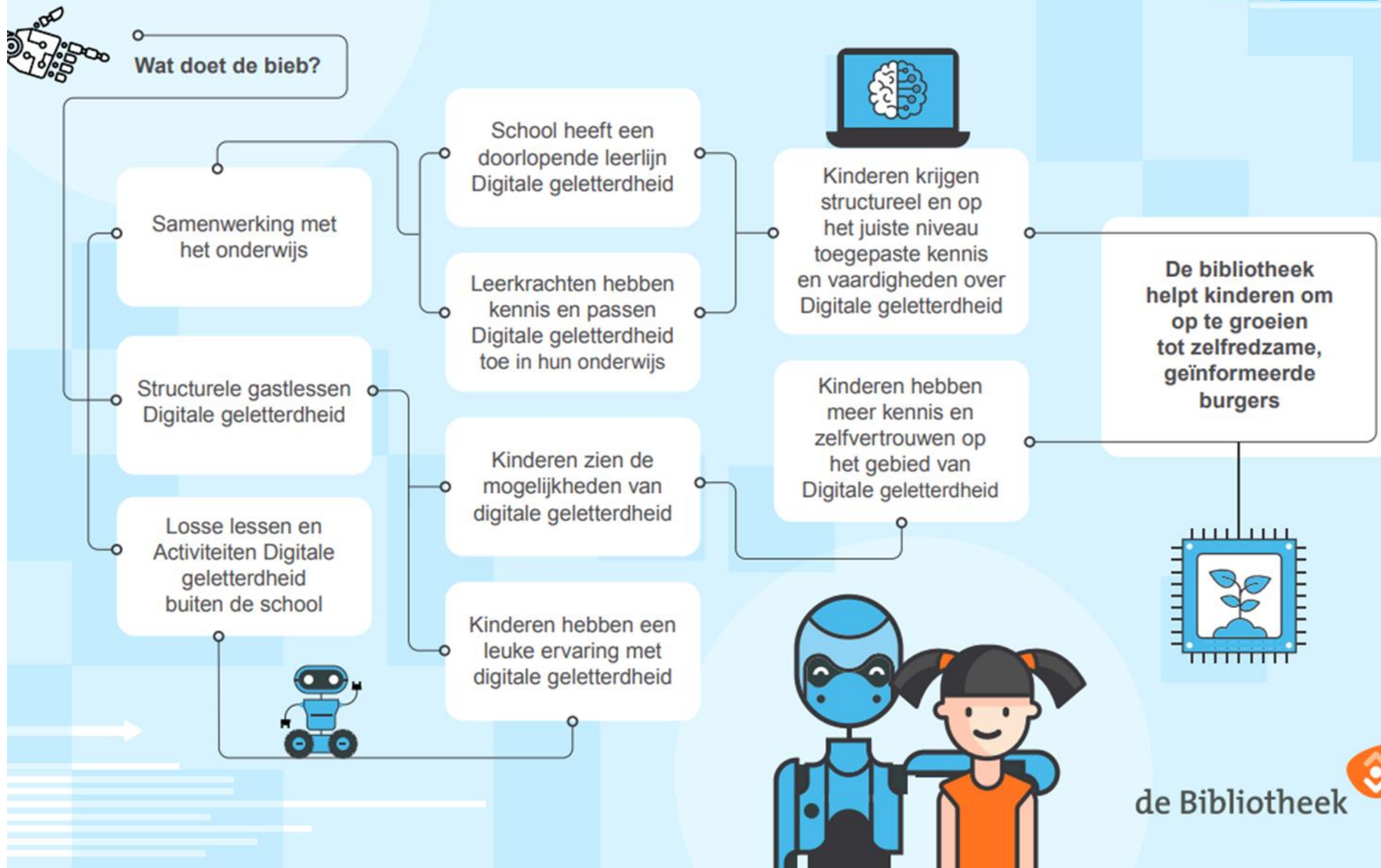
Randvoorwaarden

- De bibliotheek is een prettige plek waar vrijwilligers aan willen bijdragen
- De belangen van de vrijwilligers, deelnemers en de organisatie zijn in balans (periodieke check door bibliotheek)
- De medewerkers hebben tijd en capaciteit om vrijwilligers te kunnen begeleiden en motiveren
- De bibliotheek is in staat om vrijwilligers te vinden en aan zich te binden

Verandertheorie: Digitale geletterdheid

Welke impact hebben de activiteiten digitale geletterdheid van de bibliotheek?

Pro
biblio

de Bibliotheek

Pro
biblio

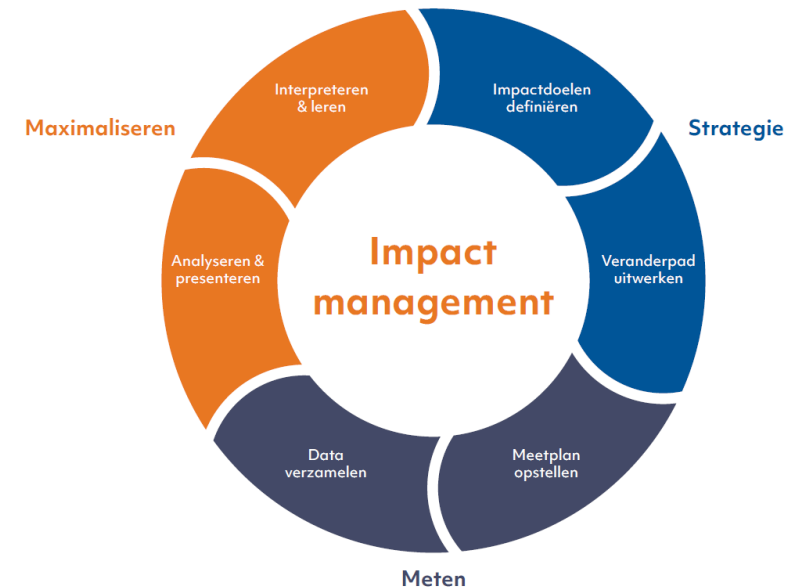
Heel uitgebreid of juist niet?

Dat kan!

- Verandertheorie
- Meetplan
- Impactonderzoek

Handig bij bijvoorbeeld de opstart van een groot project, ter verantwoording naar de gemeente, keuzes te maken in beleid.

Maar... het hoeft niet altijd!

Stappen van een kleine effectmeting

- Kies maximaal twee à drie effecten
- Kies een passende meettechniek
- Werk vragen uit
- Meetmoment
- Resultaten opslaan
- Analyseren en conclusies trekken
- Ervan leren en eventueel verantwoorden

Wat is een effect?

- Gaat over verschil, niet over of iemand iets leuk vond
- Verschil in motivatie, intentie, kennis, houding, gedrag, etc.
- Effecten kenmerk je ook wel met 'meer, minder, beter...'

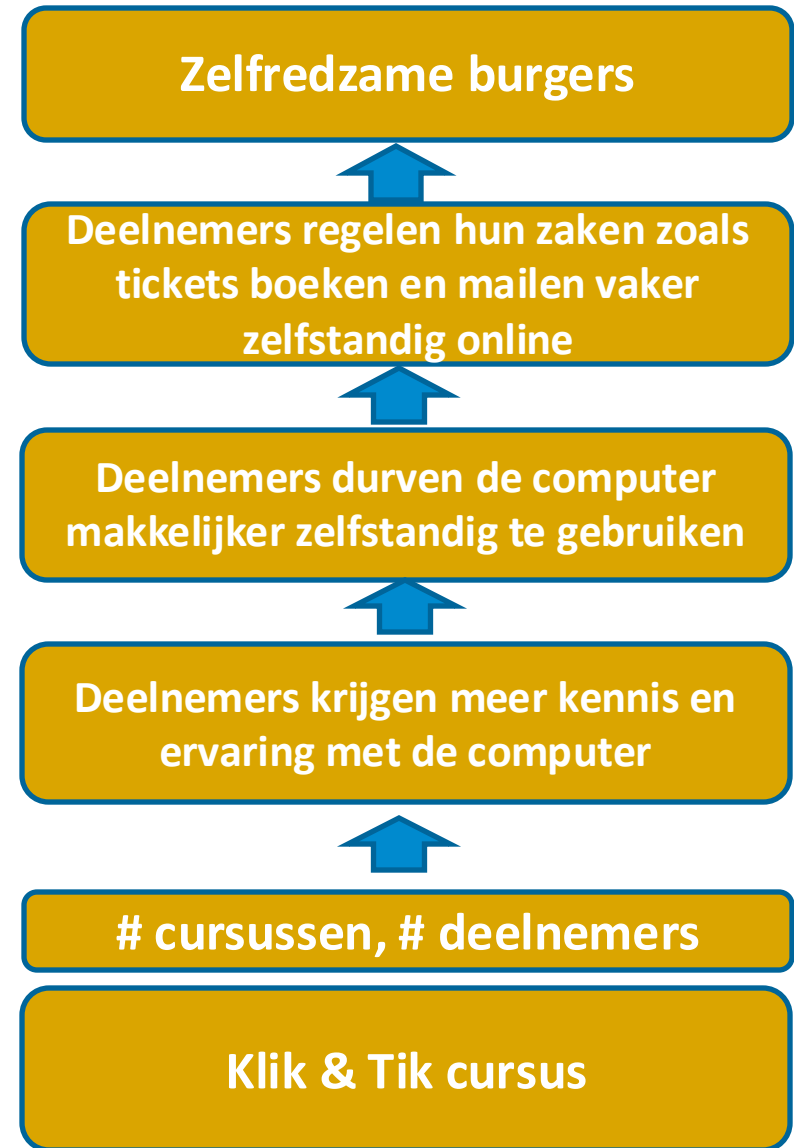
Effecten kiezen

- Begin klein en met een effect op korte termijn
- Bestaat er al een verandertheorie: ga nooit boven de verantwoordelijkheidslijn
- Bedenk ook goed wat haalbaar is om te meten
- Bedenk ook altijd: zijn er al onderzoeken gedaan? Zijn er al gegevens beschikbaar? Zijn er al instrumenten beschikbaar?

Verantwoordelijkheidslijn (accountability)

- Tot waar ben je als bibliotheek nog verantwoordelijk?
- Waar reken je jezelf op af? Hoe ga je je verantwoorden?

Aan de slag (deel 1)

- Vorm tweetallen
- Kies een bestaande activiteit
- Bepaal één tot drie effecten die je wilt meten

Meetinstrument bepalen

- Wat moet de data vertellen?
- Wat past binnen je doelgroep, activiteit, budget en tijd?

Vragenlijsten

MAAKPLAATS

0%

Welke activiteit heb je in de Maakplaats gevolgd? ⓘ

Op welke datum heb je een activiteit in de Maakplaats gevolgd?

Op welke tijd heb je de activiteit in de Maakplaats gevolgd?

Ben je al eens eerder in een Maakplaats geweest?

☐ Ja, ik kom vaker

☐ Ja, één keer eerder

☐ Nee, dit is de eerste keer, maar ik ben van plan vaker te komen

☐ Nee, dit is de eerste keer en ik denk niet vaker te komen

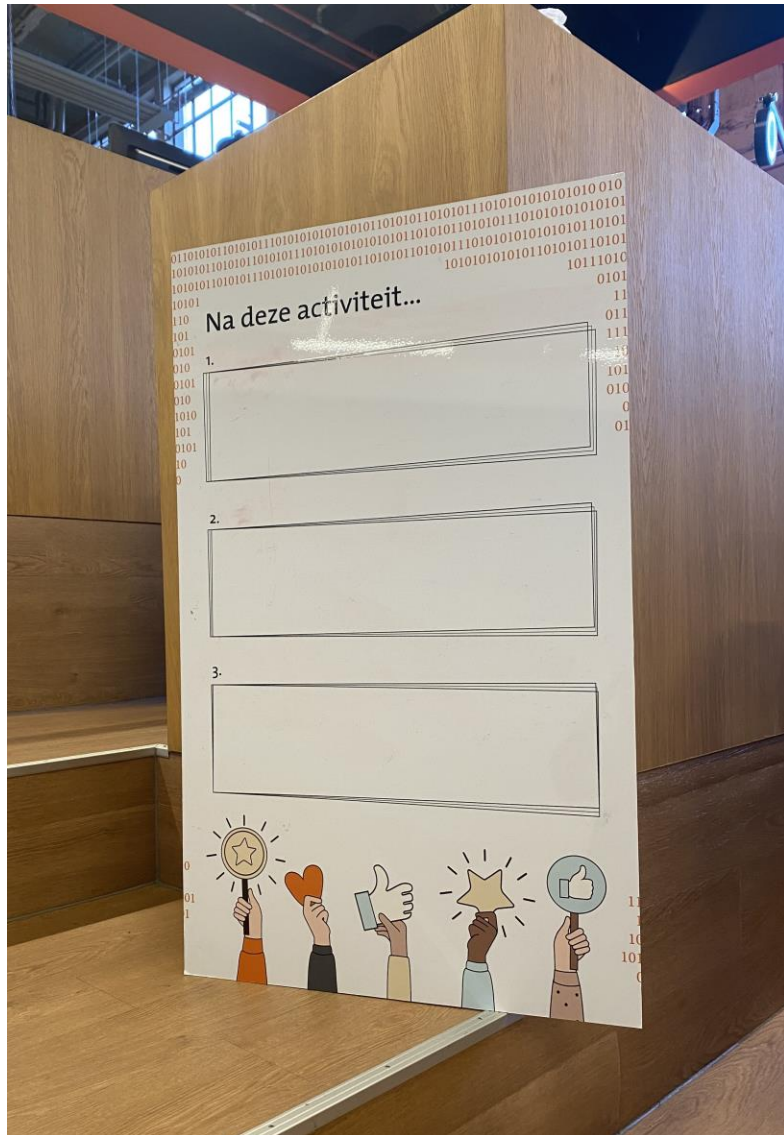
Hoe beoordeel je de activiteit die je hebt gevolgd in de Maakplaats?

Door of tijdens de activiteit in de Maakplaats heb ik...

	Helemaal mee eens	Eens	Neutraal	Oneens	Helemaal oneens
meer nieuwe ideeën om iets te gaan maken/programmeren	☐	☐	☐	☐	☐
meer vertrouwen dat ik zelf iets kan maken/programmeren	☐	☐	☐	☐	☐
meer interesse in ontdekken hoe iets gemaakt/geprogrammeerd wordt	☐	☐	☐	☐	☐
meer plezier in het maken/programmeren	☐	☐	☐	☐	☐
nieuwe dingen gemaakt/geprogrammeerd	☐	☐	☐	☐	☐
samengewerkt om iets te maken, programmeren of op te lossen	☐	☐	☐	☐	☐

Pro
biblio

Talk back board

	Vandaag heb ik...
	... iets nieuws geleerd
	... iets nieuws bedacht
	... samengewerkt
	... nieuwe mensen leren kennen
	... voelde ik mij onderdeel van een groep
	...in het MAKERLAB
	

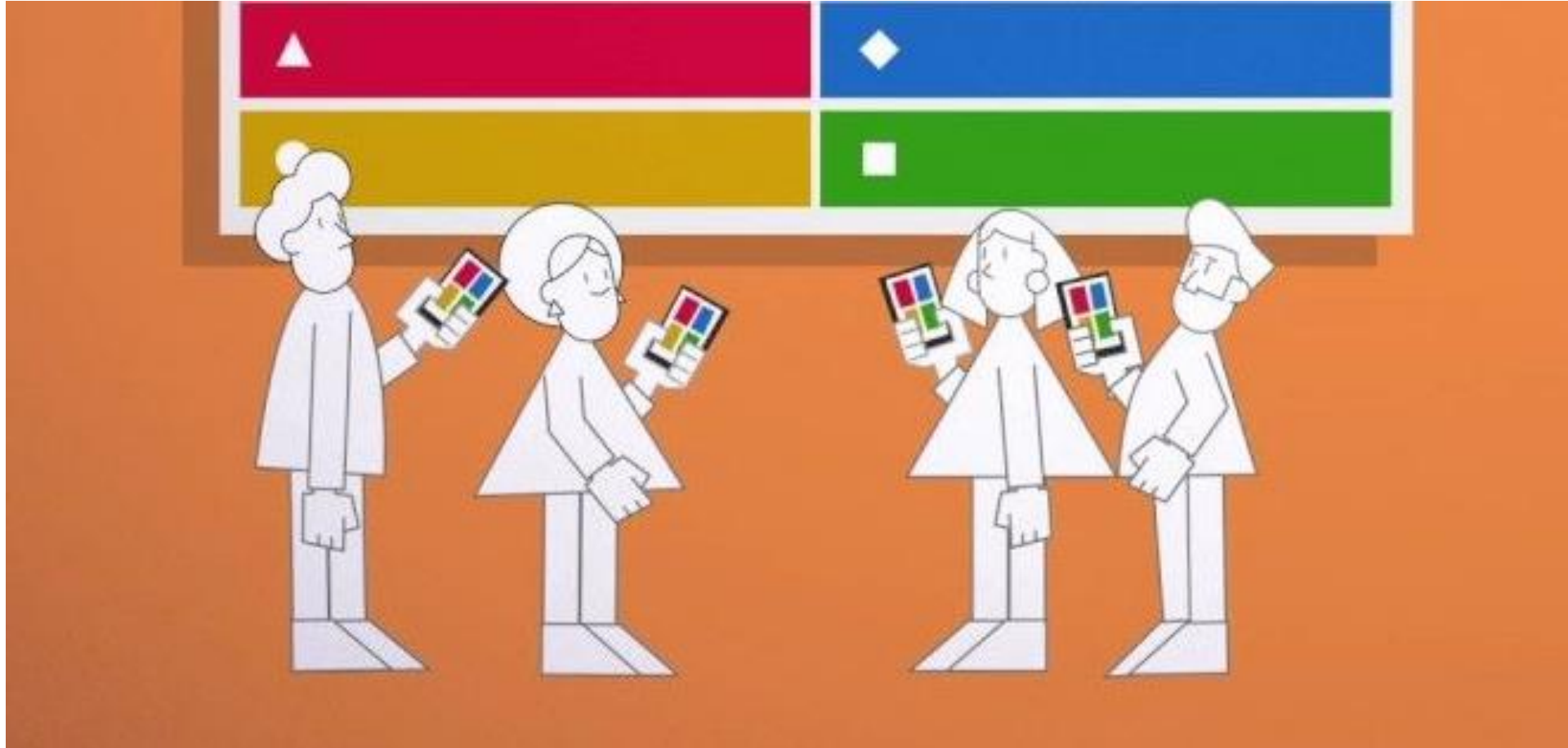
Containerfeedback

Post-it muur

Quiz

One minute paper

Wat heb je vandaag geleerd?

.....
.....

Welke vragen heb je nog?

.....
.....

Observeren

Observatieschema				
Activiteit:				
Datum:				
Observatie door:				
<i>Turf per vraag alle deelnemers zodat per regel het totaal aantal deelnemers klopt</i>	Ja, gezien	Nee, niet gezien	Onduidelijk	Niet kunnen observeren
Effect 1				
Effect 2				
Effect 3				

Filmpje

Zoeken

Filmpje

Tip: Tool talk in de Impact Community

[Start](#) [Nieuws](#) [Deelnemers](#) [Groepen](#) [Helpdesk](#) [Toegankelijkheid](#)

Biebtobieb / Impact, deel je kennis en ervaringen! / Tool talk - meten door te observeren (met observatieschema)

Impact, deel je kennis en ervaringen!

Startpagina

Nieuws

Deelnemers

Contact

E-learning | Vraag & Ant...

Uit de leergang

Tool talk - meten door te observeren (met observatieschema)

Iedere week delen we 'n tool, format of tip die jou kan helpen bij het impactgericht werken. Deze week de meetmethode 'observeren'.

'n manier om effecten en veranderingen waar te nemen - zónder daar mensen zelf over te bevragen - is observeren. Zo kun je bijvoorbeeld observeren of kennis toeneemt tijdens 'n cursus of dat interactie verandert tijdens een activiteit.

Een aantal redenen waarom je zou observeren:

- Je ziet wat er gebeurt, in plaats van dat mensen jou vertellen wat er gebeurt
- Je vangt signalen op die vragenlijsten missen, zoals gezichtsuitdrukkingen, gedrag, sfeer
- Je hebt geen ingewikkelde tools nodig, alleen een scherp oog en observatieschema (zoals [dit voorbeeld](#)).

Het is daarbij wel belangrijk dat je jouw effecten van te voren zo duidelijk mogelijk hebt omschreven, geoperationaliseerd (*wat zie ik gebeuren wanneer dit effect optreedt?*) of hebt omgezet in categorieën, zodat je ze makkelijk kunt observeren.

Meetinstrument

Wat spreekt jullie aan en waarom?

Vragen uitwerken

- De stelling of vraag bevat maar één onderwerp
- De stelling of vraag is niet sturend
- De stelling of vraag is specifiek genoeg
- De stelling of vraag is niet te lang of te moeilijk
- Operationaliseer het effect, maak het concreet
- Effect gaat er vaak niet over of iets leuk was, maar het kan tóch waardevol zijn om een ervaringsvraag te stellen
- Je kunt ook vragen stellen die jou extra helpen om te leren van je activiteit

Vandaag heb ik...

... iets nieuws geleerd

... iets nieuws bedacht

... samengewerkt

... nieuwe mensen leren kennen

... voelde ik mij onderdeel van een groep

...in het MAKERLAB

Vragen uitwerken

Voorbeelden:

- Na deze activiteit weet ik beter waar we het over hebben bij de termen 'kunstmatige intelligentie' of 'AI'
- Na deze activiteit ben ik me beter bewust van de gevaren van AI
- De gesprekken tijdens Onverwachts ontmoeten gaven mij andere perspectieven
- Voel je je geïnspireerd door deze activiteit? (leg uit)
- Wat ga je zelf toepassen naar aanleiding van deze activiteit? (leg uit)
- Mensen deelden makkelijk verhalen (*effect: mensen voelen zich veilig om verhalen te delen*)
- Mensen kwamen (naar mate de activiteit vorderde) makkelijker in contact met anderen (*effect: mensen stellen zich open voor anderen*)
- Mensen voerden (naar mate de activiteit vorderde) andere type gesprekken (*effect: mensen doen andere perspectieven op*)

Laat iemand meekijken naar je stellingen

Data opslaan

- Hoe ga jij je data opslaan/bundelen/borgen?
- Wat past bij de meetmethode en binnen je programma én tijd?
- Kan iemand anders over een jaar ook nog zien wat er uit gekomen is?

Ervan leren en verantwoorden

- What? So what? Now what?
- Wat haal je uit de resultaten?
- Ook hier geldt: doe het samen -> samen zie je meer dan alleen

Bang dat je de mogelijkheid om te verantwoorden gaat missen met je meting?

- Succesverhalen kun je ook ophalen door bijv. één à twee quotes uit te vragen óf door te beschrijven wat je zelf zag

Intern samenwerken

- Je kunt de impact van je diensten en activiteiten beter aantonen en zien wat er goed en minder goed werkt
- Op basis hiervan kun je samen bijsturen

Profileren

- Door de uitkomsten kun je de impact van je diensten en activiteiten beter laten zien intern en extern
- Als marcom kun je je toegevoegde waarde laten zien

Profilering

Profilering

WAT LEVERT DE BIBLIOTHEEK OP SCHOOL OP?

De Bibliotheek *op school* zorgt ervoor dat kinderen beschikken over alle gereedschappen om uit te groeien tot kritische, mondige burgers. We vertellen je hoe. Let op, de keuze voor dBos is een langetermijnkeuze: de genoemde resultaten worden alleen bereikt bij een samenwerking van minstens drie jaar.

Kinderen die veel lezen, zijn beter in begrijpend lezen, spelling, grammatica en schrijven (Bus & Mol, 2011).

A B C

De Bibliotheek *op school* blijkt onder basisscholieren de leesvaardigheid en, bij meisjes, het leesplezier te vergroten; het leesgedrag wordt positief beïnvloed (Nielen & Bus, 2016).

"Leesbevordering onder kinderen is erg belangrijk! Niet alleen omdat het leuk is om te lezen en aanspoort tot creativiteit. Het is ook belangrijk voor de algemene ontwikkeling om tot kritische denkers en zelfstandige burgers op te groeien. Als gemeente zijn we dan ook erg blij met programma's als de Bibliotheek op school."

Gert Jan van Noort,
wethouder gemeente Harderwijk

Kinderen die veel lezen, scoren hoger op de Cito-toetsen taal, wiskunde en studievvaardigheden (Kortlever & Lemmens, 2011).

Basisscholen met de Bibliotheek op school verankeren, in grotere getale dan niet-deelnemende scholen, leesbevordering in beleid, werken met een leesplan en hebben een leescoördinator in dienst (DUO Onderwijsonderzoek, 2019).

Kinderen van ouders die zelf lezen en die met hun ouders praten over boeken, komen verder in het onderwijs (Notten, 2011).

"We hebben op school nu heel veel keuze en er zit altijd iets bij wat leuk is om te lezen."

Julie Bronkhorst, groep 6, CBS Het Startblok

49% van de basisscholen in Nederland werken met de Bibliotheek *op school* of een soortgelijk programma (Factsheet dBos PO, 2021).

"De lijntjes tussen het team en onze lees-mediaconsulent Siard zijn heel kort. We vinden het fijn dat hij regelmatig op school is en de kinderen hem ook kennen."

Lineke van de Kraats, leerkracht/
leescoördinator, CBS Het Startblok

Als kinderen meer lezen, gaat hun taalontwikkeling vooruit.

Kinderen die elke dag een kwartier lezen, leren duizend nieuwe woorden per jaar (Bus & Mol, 2011; Nagy e.a., 1987).

Aan de slag (deel 2)

- Kies een meetmethode
- Stel vragen op
- Data opslaan en bewaren
- Hoe ga je ervan leren?

Terugkoppeling

Vervolg

- Gaan jullie een meting uitvoeren de komende maand?
- Wat is een goed moment?
- Hoe gaan jullie de uitkomsten delen met elkaar?

Ik kan nu beter sparren met mijn collega's over (kleinschalig) impact meten

Plak je post-it op de lijn met een korte toelichting

Helemaal eens ----- Helemaal oneens

Meer informatie

- [Impact, deel je kennis en ervaringen! - Startpagina - Biebtobieb](#) (Impact Community bibliotheken)
- [Publicatie: Van KPI tot Effect: impactgericht werken \(probiblio.nl\)](#) (ToC's / verandertheorieën)
- [Bibliotheek Campus](#) (E-learning's Impact management)
- [Impactmanagement: meer dan meten en weten | Bnetwerk](#) (bibliotheeknetwerk.nl)
- [Whitepaper: Laat het goud van de bibliotheek schitteren!](#) en [Bibliotheek en gemeente: een waardevolle relatie | Bnetwerk](#)
- [Bibliotheekmonitor | Bnetwerk](#)

Bedankt!

Jolijn Faber, jfaber@probiblio.nl

Maren Temmink, mtemmink@probiblio.nl

**Pro
biblio**